

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1588

KARAR NO : 2019/823

DAVACI : İDRİS KILIÇASLAN

VEKİLİ : AV. MELTEM SALMAN
[16986-89470-18584] UETS

DAVALILAR : 1- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

VEKİLİ : HUKUK MÜŞAVİRİ KEMAL KAHRAMAN
İçişleri Bakanlığı /ANKARA
2- ANKARA VALİLİĞİ

VEKİLİ : AV. TUĞBA TÜRKARSLAN
Ankara Valiliği /ANKARA

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Tren Garı önünde meydana gelen patlamada yaralandığından bahisle maruz kaldığı zararın tazmini istemiyle yaptığı 08/12/2015 tarihli başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ile uğradığını ileri sürdüğü 35.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davada; idarenin barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşünün sağlıklı yapılması için gerekli tedbirleri almadığı, olayın yaşanmasında idarenin ağır hizmet kusurunun bulunduğu, arkadaşlarının acı ölümüne tanık olduğu, kendisinin yaralandığı, bu nedenle travma yaşadığı, maruz kaldığı zararların idarece tazminin gerektiği ileri sürülmektedir.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

SAVUNMASININ ÖZETİ: 10/10/2015 tarihinde Ankara'da yapılacak mitingde beklenmeyen bir durum karşısında olası yaşanacaklar için güvenlik güçlerinin tüm önlemleri aldığı ve görevlerinin gereğini yerine getirdikleri, olay öncesi ve sonrasında Bakanlığın üzerine düşen gerekli dikkat ve özeni gösterdiği, zarara neden olan patlamanın idarenin hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluğunu doğuracak bir olay olmadığı, terör eylemi olduğu, terör eylemleri veya terörle mücadele sırasında meydana gelen zararlardan idarenin 5233 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde sorumlu olacağının açık olduğu, Bakanlığın sosyal risk ilkesi gereğince sorumluluğunun bulunmadığı, 5233 sayılı Kanunda manevi zararların karşılanacağına düzenlenmediği, tesis edilen işlemin hukuka uygun olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

ANKARA VALİLİĞİ

SAVUNMASININ ÖZETİ: 5233 sayılı Kanunda belirtilen olaylar nedeniyle meydana gelecek manevi zararların ilgili Kanun kapsamı dışında olduğu, olay günü gerekli tüm güvenlik tedbirlerinin alındığı, Valilik tarafından miting günü ve öncesinde alınan önlemlerle üzerine düşen görevlerin eksiksiz olarak zamanında yerine getirildiği, hizmet kusurunun olmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRKMİLLETİADINA

Karar veren Ankara 13. İdare Mahkemesi Hâkimliğince; davacı taraf duruşma

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1588

KARAR NO : 2019/823

talebinde bulunmuş ise de, dava konusu miktar 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 17. maddesinde belirtilen miktarın altında kaldığından ve duruşma yapılmasına gerek görülmediğinden duruşma yapılmaksızın dava dosyası incelenerek gereği düşünüldü:

Anayasanın 125. maddesinin son fıkrasında, "İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür." kuralı yer almıştır.

Kamu hizmetinin görülmesi sırasında kişilerin uğradıkları özel ve olağanüstü zararların idarece tazmini; Anayasanın 125. maddesi gereği ve Türkiye Cumhuriyetinin "sosyal hukuk devleti" niteliğinin doğal bir sonucudur. İdare, kural olarak, yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar, idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşları mevzuatla uhdelerine tevdi kılınan kamu hizmetlerini gereği gibi yapmakla yükümlüdürler. İdarelerin bu yükümlülüklerini gereği gibi yerine getirmemesi suretiyle hizmetin kötü veya geç işlemesi yahut hiç işlememesi sonucunda bir zararın meydana gelmesi durumunda idarenin hizmet kusuru ilkesi gereğince bu zararı tazmin yükümlülüğü bulunmaktadır.

İdarelerin bir zararı ödemekle yükümlü tutulabilmesi zararın varlığına, bu zararın idareye atfı kabil ve isnadının mümkün olabilmesine ve zararlar idari işlem veya eylem arasında illiyet bağı bulunması şartlarının bir arada gerçekleşmesine bağlıdır.

Hizmet kusuru, idarenin kuruluşunda, düzenlenmesinde ve işleyişinde ortaya çıkan eksiklik, aksaklık veya bozukluktur. Hizmet kusuru, hizmetin geç gelmesi, hizmetin kötü işlemesi ve hizmetin hiç işlememesi şeklinde tezahür eder. Yerleşik Danıştay içtihatlarına göre, hizmet kusuru sebebiyle idare aleyhine tazminata hükmolunabilmesi için, idarenin ifaya mecbur olduğu hizmetin, idarece yapılmaması, geç yapılması veya kusurlu ifası gereklidir. Hizmet kusuruna dayanarak idarenin işleyişinden doğan zararların karşılanabilmesi için idarenin kusurlu olduğunun kanıtlanması gerekir.

Anayasa'nın 125 nci maddesinde de belirtildiği üzere, idare kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup, idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir. Bunun yanında, idarenin faaliyet alanıyla ilgili, önlemekle yükümlü olduğu halde önleyemediği bir takım zararları da nedensellik bağı aramadan tazmin etmesi gerekmektedir.

Kusursuz sorumluluk, idarenin hukuka uygun nitelikteki eylem ve işlemlerinden doğan zararlardan tazminle yükümlü olmasıdır. İdare Hukukunda, kusursuz sorumluluk esas itibarıyla iki ilkeye dayanır. Bunlardan biri "risk ilkesi", diğeri de kamu külfetleri karşısında "eşitlik" ilkesidir.

Sosyal risk, insanların birlikte yaşamalarından doğan kaçınılmaz bir tehlike halidir. Bu tehlikenin zararları sonuçlarının nedensellik bağı aranmadan idarece giderilmesini öngören ilkeye de sosyal risk ilkesi denilmiştir. Toplumun içinde bulunduğu kargaşada, olağandışı bir biçimde belli bazı kişilerin uğradıkları zararların, toplumun siyasi bir örgütlenmesi olan devlet tarafından toplum adına ödenmesi gereği sosyal risk ilkesi çerçevesinde kabul edilmektedir.

Manevî zarar ise; idarenin bir eylem veya işlemi ile bir kimsenin kişi olarak haiz olduğu ve hukukça korunan hayat, vücut bütünlüğü, sağlık, hürriyet, isim, şeref, haysiyet,

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1588

KARAR NO : 2019/823

cinsel ve ruhsal bütünlük gibi kişilik değerlerine yapılan saldırılar sonucu kişinin bu saldırıdan dolayı duyduğu bedenî ve/veya ruhsal acı ve üzüntü olarak tanımlanmakta; maneî tazminatla kişinin bu acı ve üzüntüsünün kısmen de olsa tatmin edilmesi amaçlanmaktadır.

Manevi tazminat kişilerin malvarlığında meydana gelen bir eksilmeyi veya kazanılması kesin olan bir gelirden mahrum kalmayı karşılamaya yönelik bir tazmin aracı olmayıp, manevi tatmin aracıdır. Başka türlü tazmin yollarının bulunmayışı veya yetersiz kalışı, manevi tazminatın parasal olarak belirlenmesini zorunlu hale getirmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 10/10/2015 tarihinde Ankara Tren Garı önünde meydana gelen patlamada davacının yaralandığı ve Özel Akay Hastanesinin acil tıp bölümüne getirildiği, Özel Akay Hastanesi tarafından yapılan muayenede sol diz altında şarebnel ve sağ diz üstünde şarebnel parçası mevcut olduğu ve sağ kulakta işitme azlığı olduğu, tarif edilen yaralanmasının şahsın hayatını tehlikeye sokmadığı saptanarak buna ilişkin kati rapor, tıbbi kanaat raporu ve epikirizin Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlar Soruşturma Bürosuna gönderildiği, bunun üzerine davacı tarafından 08/12/2015 tarihli dilekçesi ile söz konusu patlama neticesinde yaralanması nedeniyle uğradığını ileri sürdüğü manevi zararın tazmini istemiyle 2577 sayılı Kanununun 13. maddesi gereğince davalı İçişleri Bakanlığına başvuruda bulunulduğu; bu başvurusunun zımnen reddi üzerine, anılan işlemin iptali ile uğranıldığı iddia edilen 35.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Dosyada bulunan bilgi ve belgelerden, 10.10.2015 tarihinde Ankara Tren Garı önünde saat 10.04'te iki ayrı patlama meydana geldiği, çok sayıda vatandaşın hayatını kaybettiği ve yaralandığı, 22.09.2015 tarihli müracaat dilekçesiyle mitingi düzenleyen kuruluşları temsil eden Düzenleme Kurulunun 10.10.2015 Cumartesi günü saat 08.30-16.00 saatleri arasında Ankara Garı önünde toplanıldıktan sonra buradan Sıhhiye Meydanına yürümek suretiyle "Sıhhiye Meydanında Savaşa İnat, Barış Hemen Şimdi, Barış, Emek, Demokrasi" adı altında yürüyüş ve açık hava toplantısı düzenlenmesinin talep edildiği, Valilik Makamı tarafından izin verilmesinin ardından mitingin başlama saatinin, miting alanı trafiğe kapatılacağından vatandaşların mağdur olmaması için saat 08.30'dan 12.00'e çekildiğinin bildirildiği, 30.09.2015 tarihinde Düzenleme Kurulu üyelerinin Emniyet Müdürlüğüne davet edilerek miting ile ilgili gerekli uyarılarda bulunulduğu, görüş alışverişi yapıldığı, Ankara Valiliği Emniyet Müdürlüğü sorumluluk bölgesinde 10.10.2015 günü saat 08.00-24.00 saatleri arasında kişilerin üstleri ile araçlarının, özel kağıtlarında ve eşyalarında önleme araması yapılması yönünde Ankara 1 nci Sulh Ceza Hakimliğinden 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 9 ncu maddesi ile Adli ve Önleme Arama Yönetmeliğinin 19 ncu maddesi gereğince gerekli izin alındığı, bu durumun görevli tüm personele tebliğ edildiği, miting günü saat 08.00'den itibaren bir Vali Yardımcısı Başkanlığında Asayiş Harekat Merkezinin kurulduğu, İl Jandarma Komutanlığından meydana gelebilecek olayların önlemesi amacıyla "Hazır Kıta Kuvveti Görevlendirmesi" nin talep edildiği, olay günü 08.00'den itibaren toplantı alanı ve yakın çevresinde bulunan çöp konteynirlerinin kaldırılması, çöp bidonlarının boşaltılmasının Büyükşehir Belediye Başkanlığından istenildiği, Ankara Tren Garı ile Sıhhiye Meydanı ve yakın çevresi tüm elektrik /trafo panolarının miting alanında görevli emniyet görevlilerince kontrol edilerek kilitlenmesinin Tedaş Genel Müdürlüğünden talep edildiği, alınan emniyet tedbirleri için 500 bariyerin Konya İl Emniyet Müdürlüğü'nden

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1588

KARAR NO : 2019/823

talep edildiği, olay günü ise sabah 08.00'dan itibaren toplanma yerinin bomba, patlayıcı madde gibi malzemelerden temizlenmesi ve vatandaşlarla görevli emniyet personelinin can ve mal güvenliği için Bomba İmha Uzmanı ekiplerce saat 08.00'den itibaren güzergah aramasının yapıldığı, 2044 personel görevlendirmesinin planlandığı, bu personelden 129 personelin ilk toplanma alanı olan Tren Garı n ve çevresinde görevlendirildiği, toplanma yerinde görevlendirilen personele alınması gerekli tedbirler konusunda gerekli bilgilendirmelerin yapıldığı, il dışından gelen araçların ynlendirilecekleri alanlar için Trafik şube Müdürlüğü ekiplerinin bilgilendirildiği, toplanma yerinde Terörle Mücadele ve İstihbarat şube Müdürlüğünden yeteri kadar personelin şubeleri yönünden gerekli çalışmaların yapılmasının tedbir yazısında istenildiği hususların, Ankara Valiliği İl Emniyet Müdürlüğünün cevabi yazısından anlaşılmıştır.

23.10.2015 tarihli olay tutanağının incelenmesinden; miting alanı ve çevresinde alınan güvenlik önlemlerinin ve tedbirlerinin yazılı olduğu, arama noktalarına yakın yerlerde kamyonet, kapalı kasa kamyonet, panelvan tipi araç, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde bulunan illere ait plakalı araç varsa uzman ekipler ile kontrol edilerek kaldırılması talimatlarının verildiği, sabah 07:15'den itibaren katılımcı grupların Ankara Tren Garı önüne gelmeye başladıkları, saat 07.39 itibariyle bölgeye intikal eden otobüs sayısının 34, kişi sayısının ise 1.500 olduğu, bu sayının 07:49'da 2.500 kişiye ulaştığı, Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi nnde, Mithatpaşa ve Necatibey Caddeleri ile Ankara Adliyesi bölgelerinde arama noktaları oluşturulduğu, saat 09:20 itibariyle tren garındaki kişi sayısının 8.000 civarında olduğu, Sıhhiye Meydanı miting alanında bomba aramasının yapıldığı, saat 09:51 itibariyle Tren Garı önünde son sayının 10.000 civarında olduğu, saat 10:00 sıralarında Tren Garı önünde bulunan kalabalık grubun içinden peş peşe 2 kezpatlama sesinin duyulduğu, orada bulunan kalabalığın güvenli bölgelere uzaklaşmaları yönünde ikaz ve uyarılar yapıldığı, yaralıların hastanelere ulaşması için gerekli acil önlemlerin alındığının belirtildiği, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 23.10.2016 tarihli yazısından, 10.10.2015 tarihinde Ankara Tren Garı önünde meydana gelen patlama olayı ile ilgili yapılmış bir ihbarın tespit edilemediği, İl genelinde yapılan güvenlik tedbirlerinin Ankara Güvenlik şube Müdürlüğü tarafından belirlendiği, Ankara İstihbarat şube Müdürlüğü'nde görevli 39 personelin miting alanında, 295 personelin ise Ankara İstihbarat şube Müdürlüğü'nde görevli olduğu, söz konusu olayla ilgili Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlar Soruşturma Bürosu tarafından iddianame tanzim edildiği, söz konusu iddianamede, 10.10.2015 tarihinde Ankara Tren Garı önünde meydana gelen terör saldırısı eylemini azmettiren, yardım eden ve iştirak eden kamu görevlisi olduğuna dair bilgi, belge ve delil elde edilemediği hususlarının belirtildiği anlaşılmıştır.

Hizmet kusurunda idarenin eylemi ile zarar arasında nedensellik bağının ve kusurun varlığının net olarak ortaya konması gereklidir.Sadece genel mahiyette olan istihbari nitelikte bir bilginin yazılı şekilde ve resmi yoldan Ankara Güvenlik şube Müdürlüğü'ne ve diğer birimlere iletilmemesinin tek başına idarenin kusurlu olduğunu söylemek için yeterli olmayacağı, kaldı ki, Emniyet Ekiplerince mitingden önce canlı bomba konusunda görevli ekiplerin bilgilendirildiği, daha önce yazılan tedbir yazıları doğrultusunda buna yönelik tedbirlerin alındığı anlaşılmış olup, söz konusu terör olayının gerçekleşmesinde dava dosyasındaki bilgi ve belgeler işığında idarenin hizmet kusurunun bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1588

KARAR NO : 2019/823

Kamu düzenini bozmaya ve anayasal düzeni yıkmaya yönelik terör olayları sırasında zarar görenlerin bu zararlarının sosyal risk ilkesi gereğince idarece karşılanması gerekmektedir. Çünkü bu eylemlerden zarar görenler, kendi kusurları nedeniyle değil, toplumun içinde bulunduğu kargaşadan zarar görmektedirler. Bu özel ve olağandışı zararların idarece nedensellik bağı aranmaksızın giderilmesi ve topluma pay edilmesi gerekir.

Bu doğrultuda, somut terör eyleminin niteliği gereği olayın, bizatihi maksat ve hedefinin devlet ve onu teşkil eden toplum olması, özünde bu toplumun bir ferdi olarak davacının yaralanması nedeniyle uğradığı manevi zararın duyulan ızdırap ve elemin ağırlığı ölçüsünde **sosyal risk** ilkesine göre tazmin edilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır. Bu bağlamda davacının uğradığı manevi zararlara karşılık takdiren 10.000,00 TL manevi tazminatının idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi, davacının fazlaya ilişkin manevi tazminat talebinin ise reddi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Davacının maruz kaldığı zararın tazmini istemiyle yaptığı 08/12/2015 tarihli başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemine gelince;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun Doğrudan Doğruya Tam Yargı Davası Açılması başlıklı 13.maddesinde, "İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir.Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde dava açılabilir. Görevli olmayan adli ve askeri yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi halinde sonradan idari yargı mercilerine açılacak davalarda, birinci fıkrada öngörülen idareye başvurma şartı aranmaz." hükümlerine yer verilmektedir.

Maddede idari eylemler nedeniyle uğranılan zararların tazmini istemiyle açılacak davalardan önce idarelere başvuruda bulunmak suretiyle ön karar alınması dava şartı olarak düzenlenmiştir. Yani ilgililer idari eylemlerden kaynaklanan zararların tazmini istemiyle davalı idareye başvuruda bulunup ön karar almadan dava açamayacaklardır. İdareye yapılacak başvurulara idareler tarafından verilen cevaplar ise yukarıda belirtildiği gibi ön karar niteliğinde olup, bu kararlar kesin ve yürütülebilir işlemler olmadıklarından iptal davasına konu edilmeleri mümkün değildir.

Uyuşmazlık konusu olay idari eylemden kaynaklanan zararın tazmini istemine ilişkin olup, davalı idareye yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlem yukarıda belirtildiği üzere ön karar olması nedeniyle iptal davasına konu edilemeyeceğinden başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin incelenmesine olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle;

1- Davacının maruz kaldığı manevi zararın tazmini istemiyle yaptığı başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali isteminin **incelenmeksizin reddine**,

2- Davacının manevi tazminat isteminin 10.000,00 TL'lik kısmının kabulüne, kabul edilen tazminatın idareye başvuru tarihi olan 08/12/2015 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davalı idarelerce davacıya ödenmesine, davacının fazlaya ilişkin 25.000,00 TL'lik manevi tazminat talebinin reddine,

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1588

KARAR NO : 2019/823

3-Aşağıda dökümü yapılan toplam 177,40 TL yargılama giderinin haklılık oranına göre takdiren; 50,70 TL'sinin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine, kalan 126,70 TL'sinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta giderinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine,

4- Hükmedilen miktar üzerinden hesaplanan 683,10 TL nispi karar harcından davacı tarafından yatırılan 597,72 TL'nin mahsubu sonucu kalan 85,38 TL harcın **davacıya tamamlattırılması** için karar kesinleştiğinde ilgili vergi dairesine müzekkere yazılmasına, toplam 683,10 TL nispi karar harcının davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine,

5- Kabul edilen manevi tazminat için Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 13/1. maddesi gereğince hesaplanan 1.362,00 TL vekalet ücretinin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 10/2. maddesi gereğince hesaplanan 1.362,00 TL vekalet ücretinin ise davacıdan alınarak davalı idarelere verilmesine,

6- İş bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere, 21/03/2019 tarihinde karar verildi.

HAKİM
SAHRA BETÜL ÇINAR
118409

<u>YARGILAMA GİDERİ</u>		:
Başvuru Harcı	:	29,20 TL
Vekalet Harcı	:	4,30 TL
Posta Gideri	:	143,90 TL
TOPLAM	:	177,40 TL
Nispi Harç	:	683,10 TL